

Platforma EU za udeležbo otrok
Četrto posvetovanje

MNENJA OTROK O REVŠČINI IN SOCIALNI VKLJUČENOSTI

Povzetek izjav otrok

Marec 2026

ZA KAJ GRE

Vsakemu otroku in najstniku bi moralo biti omogočeno, da je srečen in zdrav. Nekateri otroci potrebujejo dodatno pomoč, na primer pri izobraževanju, zdravstveni oskrbi, hrani ali nastanitvi. Zato imajo države Evropske unije (EU) pripravljene nacionalne načrte za pomoč tem otrokom.

Ti načrti temeljijo na evropskem jamstvu za otroke. EU preverja, kako dobro delujejo omenjeno jamstvo in nacionalni načrti.

Zato je bilo pomembno prisluhniti otrokom in najstnikom, mlajšim od 18 let, o tem, kakšno je njihovo življenje in kakšne so razmere v njihovi državi.

Otroci iz vse EU so med 17. oktobrom in 8. decembrom 2025 prek [platforme EU za udeležbo otrok](#) sodelovali v spletni anketi, fokusnih skupinah in intervjujih.

KDO JE SODELOVAL

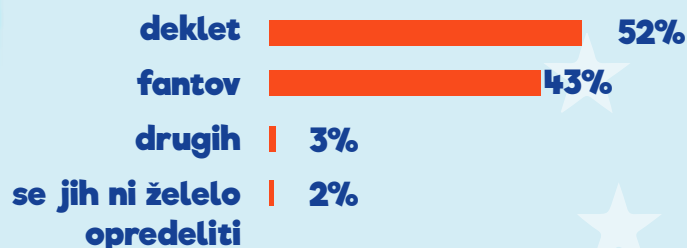
41,736 otrok ter najstnic in najstnikov v starosti od 8 do 17 let

sodelujoči so iz vseh 27 držav EU, nekateri med njimi pa živijo v tujini

prek spletne ankete,
26 fokusnih skupin in 45 intervjujev s posamezniki in posameznicami

KLJUČNE BESEDE

 Revščina	ko družina nima dovolj denarja za osnovne dobrine, kot so hrana, stanovanje in ogrevanje.
 Socialna vključenost	ko se nekdo počuti, da pripada, ko je pravično obravnavan in lahko sodeluje v vseh vidikih vsakdanjega življenja.
 Evropsko jamstvo za otroke	načrt EU za pomoč državam pri izboljšanju dostopa otrok do osnovnih storitev.
 Diskriminacija	ko je nekdo nepravilno obravnavan zaradi tega, kdo je, ali zaradi nečesa v zvezi z njim.
 Ovira	nekaj, kar nekemu otežuje, da bi dobil pomoč in podporo, ki jo potrebuje, ali da bi se pridružil drugim in se počutila vključenega.

POMEMBNO SPOROČILO OTROK

Številni otroci so dejali, da pomoč in storitve obstajajo in da so se nekatere stvari izboljšale. Vendar pa ne morejo vsi otroci te podpore uporabljati na enak način.

To pomeni, da tudi če imajo otroci enake pravice, v vsakdanjem življenju nimajo vedno enakih možnosti.

KAJ SI ŽELIJO OTROCI

Z nami ravnajte spoštljivo, pomagajte nam, da se počutimo varne, zaščitite našo zasebnost in nas ne izpostavljajte.

Podpora naj bo praktična, pravočasna in zanesljiva, zlasti za otroke, ki se soočajo z večjimi ovirami.

Za družine v stiski znižajte stroške ali jih ukinite, da bodo vključeni vsi otroci.

Prisluhnite nam pri odločitvah, ki vplivajo na naše življenje, in pokažite nam, kaj se je spremenilo zaradi tega, kar smo vam povedali.

VKLJUČENOST IN PRAVIČNA OBRAVNAVA

Otroci so povedali

- Otroci lahko zaradi revščine občutimo sram ali se počutimo izključene, tudi če so na voljo podpirne storitve, saj nas morda skrbi, da bomo obravnavani drugače ali da nas bodo drugi obsojali.
- Nekateri otroci se soočajo z diskriminacijo, povezano z invalidnostjo, etnično pripadnostjo, migracijami, spolom in drugimi razlikami.
- Otroci se počutimo varne, kadar nas odrasli podpirajo, upoštevajo jasna pravila in postopke ter ravnajo pravično in dosledno.
- Otroci se počutimo vključene, kadar imamo okoli sebe odrasle, ki jim lahko zaupamo in ki nas jemljejo resno ter prisluhnejo temu, kar jim povemo.

Otroci so zahtevali

- Podpora naj bo praktična, pravočasna in se dosledno zagotavlja, zlasti otrokom, ki se soočajo z večjimi ovirami ali potrebujejo dodatno pomoč.
- Odrasli bi morali ukrepati, kadar so priča ustrahovanju in diskriminaciji, ter zaščititi dostojanstvo otrok tako, da otroke obravnavajo spoštljivo in se zavzemajo za njihove pravice.
- Podpora bi morala varovati zasebnost otrok in se zagotavljati tako, da otrok ne bi izpostavljal ali da bi se otroci zaradi nje počutili drugačne od drugih otrok.
- Otrokom je treba zagotoviti smiselne načine, da sodelujejo pri odločitvah in da vidijo, kaj se je spremenilo zaradi tega, kar so povedali.

Vsak otrok bi moral imeti dom, dostop do interneta, hrano, vire, zdravstveno oskrbo in izobraževanje, ne glede na njegovo etnično, versko ali drugo pripadnost, vendar tega nimajo vsi otroci in to se mora spremeniti.

15-letnik iz Bolgarije

Naše skrbi so resnične in treba jih je jemati resno, tudi če se odraslim zdijo nepomembne.

Fant, 16-17, Romunija

ŽIVLJENJE V ŠOLI

Otroci so povedali

- Potovanja, dejavnosti in oprema niso vedno brezplačni, z njimi povezani stroški pa lahko ustvarijo ovire za udeležbo otrok.
- Dodatna pomoč pri učenju ni vedno na voljo, kadar jo potrebujemo.
- Kontrolne naloge, domače naloge in izpiti lahko povzročijo velik pritisk in stres.
- Zaradi ustrahovanja in diskriminacije šola ni vedno varno okolje.
- Podpora invalidnim otrokom in otrokom z dodatnimi potrebami ni vedno učinkovita v šolskem vsakdanjiku.

Otroci so zahtevali

- Šolske dejavnosti naj bodo brezplačne ali cenejše in jasno naj bodo vnaprej pojasnjeni celotni stroški, vključno z vsemi dodatnimi stroški za stvari, kot so gradivo, potovanja ali oprema, ki jih družine na začetku morda ne pričakujejo.
- Določiti je treba jasna pravila glede ustrahovanja in diskriminacije, zagotoviti je treba, da jih vsi razumejo, in jih dosledno uporabljati, tako da bodo posledice za žaljivo vedenje jasne in da se bomo otroci v šoli počutili varne, spoštovane in sposobne sodelovati v šolskem življenju.
- Zagotoviti je treba, da lahko dobimo podporo pri učenju ter da so šolski svetovalci in šolske medicinske sestre na voljo, kadar jih potrebujemo.
- Vključiti nas je treba v odločitve v zvezi s šolo, prisluhniti našim mnenjem in na podlagi tega uvajati spremembe.

Veliko dijakov in dijakinj si ne more privoščiti potovanj ali plačljivih dogodkov, že zgolj majhni stroški pa lahko povzročijo, da se počutijo izključene.

Fokusna skupina, 16-17, Romunija

Dobro bi bilo, če bi imeli v šoli tudi čas za pogovor o tem, kaj se nam dogaja in kako se počutimo.

15-letnica iz Danske

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Otroci so povedali

- Zaradi dolgih čakalnih dob včasih ne moremo dobiti pomoči in podpore, zlasti na področju duševnega zdravja.
- Nekateri družine težko pridejo do zdravstvenih storitev, zlasti specialističnih, kar je še posebej problematično za družine, ki živijo na podeželju.
- Stroški so lahko ovira za dostop do zdravstvenih storitev, zlasti stroški za zobozdravnike, podporo duševnemu zdravju in druge specialistične terapije.
- Nekateri otroci ne vedo, kje poiskati pomoč, zlasti če jih tudi njihovi starši ne morejo podpreti.

Otroci so zahtevali

- Zagotoviti je treba hitrejši dostop do zdravnikov in specialistične oskrbe, kadar jo otroci potrebujejo.
- Potrebna je cenovno dostopna zdravstvena oskrba za družine, ki potrebujejo dodatno podporo, vključno z zobozdravstveno in specialistično oskrbo, kot so pregledi vida in očala, podpora duševnemu zdravju ter govorna in jezikovna terapija.
- Zagotoviti je treba jasne in otrokom prijazne informacije o tem, kje dobiti podporo.
- Potrebna je kakovostnejša in hitrejša podpora duševnemu zdravju, tudi v šolah.

Uvesti bi bilo treba pravilo, po katerem bi morala vsaka šola imeti vsaj enega psihologa in enega socialnega delavca.

8-letnica iz Portugalske

Zgodi se, da zberem pogum in se želim o svoji težavi pogovoriti, potem pa [šolske medicinske sestre] sploh ni tam.

17-letnica iz Švedske

HRANA, VKLJUČNO Z ENIM ŠOLSKIM OBROKOM NA DAN

Otroci so povedali

- Zdrava hrana je pomembna za zdravje in tudi za učenje, vendar je ne dobijo vsi otroci vsak dan.
- Brezplačni šolski obroki niso na voljo v vseh šolah, nekateri starejši učenci pa jih ne morejo dobiti, ker v skladu s pravili do njih niso upravičeni, tudi če imajo njihove družine težave.
- Šolska hrana ni vedno kakovostna ali pa na pogled ni privlačna in ni okusna.
- Bolj zdrava hrana pogosto stane več kot predelana in manj zdrava hrana, ki so jo družine včasih prisiljene izbrati, ker morajo prihraniti denar, tudi če bi raje izbrale bolj zdravo hrano.
- Ko so šole zaprte, na primer med počitnicami, ni vedno brezplačnih šolskih obrokov, kar pomeni, da nekateri otroci v tem času morda ne dobijo enake prehranske podpore.

Otroci so zahtevali

- Vsaj en zdrav obrok v šolskem dnevu naj bo brezplačen ali cenovno dostopen.
- V šoli naj bodo na voljo poceni in zdravi prigrizki in pijače.
- Potrebni sta boljša kakovost in večja raznolikost šolskih obrokov, vključno s sadjem in zelenjavo.
- Pomoč v hrani bi morala biti zagotovljena tudi med počitnicami in v času zaprtja šol, na primer v obliki počitniškega varstva s ponudbo hrane ali bonov za hrano, da bodo otroci še vedno imeli dovolj hrane tudi takrat, ko so šole zaprte.

Šole bi morale zagotoviti brezplačne in zdrave obroke ali prigrizke. Šola bi morala biti varen prostor.

16-letnik iz Poljske

Osredotočiti bi se morali na to, da staršem in otrokom pokažemo, kako doma jesti zdravo. To bi moralo biti v učnem načrtu.

17-letnik iz Madžarske

NASTANITEV

Otroci so povedali

- Varen dom nam pomaga, da se počutimo varne in oskrbovane, kar podpira naše učenje in zdravje.
- Nekateri otroci živijo v hladnih, vlažnih ali prenatrpanih domovih.
- Plačevanje najemnine, plina, elektrike in vode lahko povzroči pritisk na družine, zaradi česar nekatere otroke skrbi, da bodo izgubili dom ali da se bodo morali odseliti stran od prijateljev in šole.
- Mladi, ki zapustijo rejniško družino ali varstvene domove, morda ne prejmejo vedno zadostne stanovanjske podpore za samostojno življenje.

Otroci so zahtevali

- Zagotoviti je treba, da bodo domovi topli, varni in v dobrem stanju ter da bodo morebitne težave hitro odpravljene, tako da bomo udobno živeli in ostali zdravi.
- Družinam z manj prihodki je treba pomagati pri plačevanju najemnine, ogrevanja, vode in energije.
- Zagotoviti je treba, da imamo dovolj prostora in zasebnosti, kar vključuje miren prostor za učenje.
- Zagotoviti je treba boljšo podporo mladim, ki zapustijo rejniško družino ali varstvene domove.

Pri tem, ali imaš prostor zase ter čiste in ogrevane prostore, gre v resnici za to, ali boš ohranil dostojanstvo ali pa se boš sramoval.

Otrok iz Francije

Najemodajalci bi morali biti zakonsko obvezani k upoštevanju minimalnih standardov, iz pip mora teči čista voda, in izolacija mora biti ustrezna.

17-letnica iz Nemčije

KAJ SLEDI?

EU bo leta 2026 to, kar so v vseh državah povedali otroci, skupaj z informacijami odraslih, uporabila za pregled napredka in izboljšanje nacionalnih načrtov za boj proti revščini in izključenosti otrok. Mnenje otrok bo EU pomagalo pri pregledu evropskega jamstva za otroke in nacionalnih načrtov.

Povezava za kodo QR: https://eu-for-children.europa.eu/childrens-voices_sl

Če ste mlajši od 18 let in potrebujete pogovor z nekom o tem, kako se počutite, se pogovorite z zaupanja vredno odraslo osebo ali se obrnite na telefonsko številko za pomoč otrokom v svoji državi.

#EUChildParticipation